

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oglasila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oglasilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari.

Glasovi iz raznih časnikov.

Pariški dopisnik poslal je v „Times“ list, v katerem poroča o pogovoru z jednim meročajnim evropskim državnikom. Slednji se je baje o egiptovskem vprašanji izrekel, da, kakor hitro nastane razpor mej Anglijo in Turčijo, loči se vsa Evropa v dva nasprotna in sovražna tabora. Avstrija, Nemčija in Italija bile bi na jednej, Ruska, Francoska in Angleška na drugej strani. Boj Turčije proti Angleški prouzročil bi eksplozijo v vsej evropskej Turčiji, napredovanje Avstrije proti Solunu in Carigradu pa nevarnost, da nastane splošen boj in se razruši in uniči Turčija. Niti Turčija niti Bismark ne more želeli take nevarnosti. Vrh tega Angleška ne želi ničesa tako vroče, kakor sporazumljenje s Turčijo glede Egipta, a ne odpravila bi suverenosti sultanove v tej deželi. Nemška, Ruska in Francoska ne morejo tudi nič boljšega zahtevati, akoravno si Avstrija želi drugačnega izida. Ako ima Angleška pametne sovetovalce, sporazumela se bode s Turčijo, katera jej bode odstopila v Egiptu primerno pozicijo. Interesi Angležev mogó se strinjati s ponosom mohamedancev.

„Presse“ in „Fremdenblatt“ govorita zopet o tržaškem atentatu, izražata se jako strogo o sedemnajstih odbornikih, ki so izostali od seje, pri kateri se je obsodil zločin Irredente. „Fremdenblatt“ pravi: „Obnašanje skrajne leve mestnega zbora obogati nas za jeden nauk več. Dokazuje nam, da ima atentat zaščito pri nekaterih članih municipija in kaže nam napredek „Irredente“. Res, daleč je uže prišlo, če ima oddelek mestnih zastopnikov predznosti dovolj, da se javno priglašá k nihilističnim sredstvom in se protivi vsem načelom prava in pravosti — da ne govorimo več o domoljubji in hvaležnosti državi nasproti. To obnašanje te stranke v mestnem zastopu oprosti nas daljnih dokazov o izvoru in svojstvu atentata. Umor imel je v Trstu svoje duševne prouzročitelje in pospeševalce in ti imajo tako drzno čelo, da se javno stavijo na stran cestnega umora“.

„Politik“ piše, da nij niti jednega človeka, ki bi mislil, da dobedo zločinca, ki je vrgel v Trstu bombo. Tacih prebivalcev, ki nijso avstrijski državljani, je zdaj 30.000 v Trstu in tržaške policiji se sploh uže dolgo vrsto let pri enakih prilikah nikdar nij posrečilo, zaslediti zločejca. Namestnik de Pretis naj skrbi, kako ukrotiti in uničiti irredentovce, in če jim on nij kos, treba bode skrbeti za družega, ki bode to poskusil z boljšim vspehom.

„Tribüne“ meni, da je namestnik de Pretis, ki je do zdaj tržaško „Irredento“ preziral, menda vender vvidel svojo usodepolno zмото. Ako mu atentat še nij odprl oči in če je še vedno mislil, da je grozni čin pripisovati inozemskemu irredentistu, mu je vsaj 17 mestnih svetnikov, ki so tako ostentativno izostali od seje, položaj dovolj jasno razsvetlilo.

Pruska „National-Zeitung“ pa piše: „Tržščani in njih pomagači v Italiji naj si vender jedenkrat priučé, da svojej prevzetnosti stavijo meje — mnogokrat se je uže povedalo in ta resnica je obstoječa, da bi roka, ki bi posegnila po Trstu, tam zadela ob ost nemškega meča in vlast, ki hoče biti v prijateljstvu ne le z Avstrijo, temveč tudi z Nemčijo, mora nevarne želje po Trstu prognati daleč od sebe. V Nemčiji smatra se tržaški atentat kot zločin proti vsemu nemštvu; mi bi le želeli, da se to v Italiji ne jemlje menj resnotno, kakor takraj Alp.“ — Tega nemškega meča mi gotovo ne trebamo, Avstrija bode sama lahko ukrotila in uničila irredentovsko zalego, če bode začela računati z jedino meročajnim slovanskim, osobito pa s slovenskim življem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. avgusta.

Nič nij doslej čuti o nemirih, ki so se pričakovali in napovedovali v Trstu predvčeranjim.

Ker je ljudstvo še vedno razsrjeno in je bilo zadnjo nedeljo zavoljo vmeščenja novega škofa dra. Ivana Glavine prišlo prav mnogo naroda iz okolice, za tega delj bilo se je po pravici bati, da ne vstanejo kakšni boji proti „Irredenti“. Morda je to zapisavati policiji, katero bili so nastavili po vseh voglih in ki je takoj zadušila vsako še tako majhno ropotanje. Zaprlí so ta čas mnogo italijanissimov, a druge izpustili; sploh pa se kaže, da so se baronu de Pretisu, namestniku, konečno vender-le odprle oči, če ne takoj po atentatu, pa vender zdaj, ko sedemnajst lahonskih odbornikov nij bilo hotelo priti v mestni zbor, da bi nevoljo svojo izrazili nad groznim dogodkom preteklega tedna. Baron de Pretis je uže začel premišljevatí. Potreba bila je kedaj uže živa! Kajti cela istina je to, da vlada mora podpirati državi zvesti Trst proti Trstu irredentovskemu. To pa se doslej nij storilo, in ker so bile tržaške oblastnije preslabe, vzrastel je Irredenti greben. In naj se zdaj lahonski lističi še tako izvijajo, naj italijanissime „N. fr. Presse“ pa „D. Zeitung“ še tako zagovarja, vsak, kdor stoji na pravem avstrijskem stališču, prepričan je tudi, da tržaški atentat izvira iz tržaške Irredente. Važni glasovi, kot „Pester Ll.“, „Vaterland“, „Triester Tagblatt“, ki gotovo najbolj pozna tržaške razmere, „Vorst. Zeitung“ in drugi časniki vsi povdarjajo, da je bomba priletela iz lahonskega tabora, da so oblastnije doslej premalo pazile na Irredento in da je treba odselej vse drugače, ostrejšje nadzirati tuji živelj, ki na državnih tleh kuje izdajstvo. V tem poslednjem obziru piše celo dunajski „Extrablatt“: „Temu božanju nasproti tej nepoboljšljivej zavezi zločejnikov treba je storiti konec, jedenkrat za vselej! Železna roka pomeče naj z neizprosno strogostjo vse to tihotapstvo iz gnezda! Energično se mora postopati in brez milosti, dokler zadnji „Irredenta-Bravi“ ne pride tjakaj, kamor spadajo vsi vkupe, namreč v — Abruzzo! Nič prikrivanja več! Strupeno zalego je zatreti, kjer koli upa si na avstrijskej zemlji na dan!“ Da v resnici, treba bode zadušiti italijanskega duha, onega izdajalskega in zvijskega, ki bil je za nemško-nacionalne vlade na Dunaji vrnil se v vse javno tržaško življenje in v vse mestne zavode; izrovati bode treba s korenino oni terorizem v Trstu, ki hoče zatreti vsakater neitalijanski živelj! —

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

(Popisuje Prostoslav Kretanov.)

XI.

Po vipavskej dolini.

Radovednost ali „vedoželnost“, kakor opravičujejo učenjaki ta po praočetu Adamu vsled njegovega grizljaja v Evino jabelko in moškemu spolu prirojeni „dedni greh“, ki je dotle bil monopol žensstva, — „vedoželnost“ gnala me je, ko sem se bil vzbudil drugo jutro v Hinkovej hiši, iz postelje, naravnost k oknu, češ, da se kakor vsak popotnik orijentujem v situaciji in leži neznanega mi kraja. Ali — prestrašen sem odskočil; kajti, ko bi se bil še nekoliko dalje vzpel iz prozora, trčil bi bil (kakor se mi je videlo) z nosom ob — Nanosovo skalovje, ki se ondu nalik velikanskej piramidi smelo dviguje pod nebeški obok. Toda, polagoma sem se osvedočil, da je ipak toli oddaljeno, da bi ga ne do-

segel z nosom niti dunajski Tewelee, kamo li vodja onega ljubljanskega zavoda, kjer se denar vknjižuje z — radirnim nožem, da-si mu je stvarnik prilepil v obraz precejšen — „Cap der guten Hoffnung“, in začel sem motriti z nekakim svetim spoštovanjem to pravično zgradbo vsemogočnih prirodnih močij. Žal, da je imel stari Nanos častito svojo glavo ovito s temnosivimi oblaki!...

„Dokler bodo strije Nanos imeli „turban“ na glavi, nijmamo nadejati se lepega vremena!“ pojasni mi gazda Hinko, prišedši zvat me na zajutrek.

No, v gostoljubnej Hinkovej hiši, kjer se toli sladko spava, udomačil sem se v kratkem, kakor na svojem lastnem domu in užival sem ondu vse ugodnosti: v tem ko mi je ljubezniva gospodinja stregla z vsem, česar si je moje srce želelo, pasel se mi je duh po raznovrstnih časopisih, ki so mi bili tū na razpolaganje; in ko sem nasitil svojo zvedljivost, vvrstil sem se mej raznolične Hinkove otroke ter se udeležil nedolžnih njihovih iger. In baš, ko so mi ti živo-srebrni sokoliči splezali z desne in leve na kolena in z nežnimi svojimi prsteki grabljali po rusej mojej bradi, povabi me vrli njih „očka“

na ogled svojega posestva. Po cele ure sva hodila okrog, proučevaje rodovitost marljivo obdelanih njiv in dobro gleštanih travnikov, motreča napredujočo rast skrbno vzgojevanega gozda ter pasoča radostne poglede na prostranih gredah plemenitega ovočja, s katerim umni naš gospodar povišuje vrednost svojega zemljišča. In ko sva pogledala,

„... kar treba, je pri hiši,
Za hleve treba, treba je na polji,“

zasukala sva se po okolici ter krenola denes na Orehek, kjer smo pri čaši rujnega Vipavca z bistrumnimi možmi ugibali, kako bi se v okom prišlo bedi, izvira-jočej v preliberalnej ženitnej prostosti; drugo jutro šla sva gori v Hrenovice, obhajet odhodnico priljubljenega g. Kadunca, ki se je nasledovaje svojemu pozivu napotil mej one naše sodeželane, katere bi kranjski Solon Pirkner rad regeneriral z jednim — „polkom vojakov“; in vračaje se v noči na dom, oglasila sva se pri vrlem Hinkovem strijci, katerega postava in noša me je živo spomnila južnih naših bratov — Črnogorcev. Ondu, v tem ko je Hinko v igri „tre sette“ z „danari“ zvenketal in s „spadami“ okrog sebe mahal, ogreval sem jaz otrple svoje noge

Iz Lvova in iz Prage poročajo, da namerava vlada v kratkem izdati naredbo, ki zahteva **znanje češkega jezika** od vseh tistih, ki prosijo državne službe na Češkem ali Moravskem. „N. Fr. Presse“ uže zdaj tarna, da se „takozvana enakopravnost“ češka izpremeni v „federalizem“, da uradniki ne bodo po tem takim več „freizügig“, da „deutsche Jünglinge“ ne dobodo več kruha v svojej domačiji. Se ve, da tako prazno jadikovanje ne bo odvrnilo visoke vlade od sklepa, ki bil bi pravičen in osobito zdaj na mestu, ko je naučni minister bil ukazal, da imajo češki študentje do dobrega izkazati zadostno znanje nemškega jezika, ako hote dobiti državno službo. Vi, Nemci se pa učite, pa boste tudi znali! Kakor za jednega, tako za drugega.

Posvetovat se o glavnem načrtu za **ogerski državljanski zakonik** sklical je justični minister enkveto, ki snide se še to leto, septembra meseca.

Vnanje države.

Komunalne volitve v **Italiji** končane so te dni in skoraj prav povsodi z zmago liberalcev. Poprej imeli so klerikalci upravo najznamenitejših mest v svojih rokah, zdaj pa jim ostane vlada le še v Benetkah in dveh ali treh družih laških mestih.

Francosko ministerstvo je ustanovljeno, le imena vseh ministrov niso še znana. Senator Duclerc prevzel je težki nalog, ne samo kot Freycinet predsedništvo ministrom, temveč tudi vodstvo vnanje politike. Duclerc je zdaj 70 let star; v svojej mladosti bil je priprost korektor pri časopisih, a pozneje zadobil si je slavo in glas jednega najboljših pisateljev in urednikov v Parizu, in uže 1848. leta postal je republiki finančni minister. Brez dvombe prinese soboj v novo svojo službo zrelo skušnjo, mir in zmernost. Pečal se nij nikdar z vnanjo politiko, za to se ne ve, kako jo bode vodil; temeljit veščak pa je v finančnih in industrijskih vprašanjih, in v tem oziru koristil bode tudi mnogo glede Egipta, če le ostane tako dolgo vnanji minister, da pridejo na vrsto tudi taka vprašanja.

Egiptovsko vprašanje je še zmirom tam, kjer je bilo. Konferenca v Carigradu nij v soboto prišla do nobenega sklepa, Angleška in druge vlasti se sicer ne vjemajo, ali ker se nobena vlast ne oglasi, gre pa Angleška svojo pot in se ne briga več za konferenco. V nedeljo odjadral je prvi brod z indijskimi četami iz Bombaya, v petek še pa je bila šla mimo Gibraltara ladija, ki vozi škotski garde batalijon iz Londona v Aleksandrijo. Uprav v Egiptu imeli so v soboto precej živahen boj. Južno-vzhodno od Aleksandrije so se bili sprijeli. Angleški generali poslali so namreč nekatere oddelke preiskovat, kako kaj stoji Arabi-paša, kajti zvedeli so bili, da se misli umakniti iz Kafr-el-Dauara v Damanhur. Nekaj Arabijevih čet nahaja se, kakor znano v Kafr-el-Dauaru, 30 kilometrov od Aleksandrije, to je na prvi postaji železnične proge, ki teče iz Aleksandrije v Kajiro in tam, kjer se nahajata jezeri Mareotis in Abukir. Sredi teh dveh jezer po suhej zemlji vozi omenjena železnica in je razpelnjan tudi Mahmudieh-kanal. Po tej poti šli so Angleži, ter po triurnem ognji pregnali Egipčane s prvega mesta. Na obeh straneh borili so se zelo hlabro. Kakor nam naznanja včerajšnji naš telegram, padla sta angleška dva, jeden častnik in jeden prostak, iz morske brigade pa sta mrtva dva moža,

a 22 jih je ranjenih. Egipčanov, mislijo, da je izgubljenih 200 do 300 mož. Vjeli pa so jednega častnika in 14 mož, in od teh zvedeli so, da šteje Arabijeva vojska 16.000 mož. Se ve, da se nij za našati na izjave vjetnikov. V mraku vrnili so se Angleži nazaj pred Aleksandrijo. Najbrže so dosegli, kar so želeli. Pomisliti pa je, da je v Kafr-el-Dauaru le avant-garda, straža Arabijevih čet, katerih jedno in poglavitna moč zbrana je v Damanhuru, tam, kjer prideta vkup železnici iz Aleksandrije in Rosette. Pravijo pa tudi, da Arabi zbira velikanske čete pri Zazazigu, kjer se križajo važne železne ceste za Kajiro in kjer imajo zapornice, s katerimi izpušča se pitna voda v Suec in Ismailijo. Po tem takim bo treba rekognoscirati in rekognoscirati, da se dostojno oceni Arabijeva moč. Da bi se mirno rošili egiptovski prepiri, da bi se uklonil Arabi paša iz proste volje, to nij več misliti. Turčija je če dalje bolj v zadregi. Angleški poslanec lord Dufferin v jedno mer zahteva, naj sultan Arabija razglasi upornikom, ta pa sultanu priseza zvestobo in pravi, da se v njegovem imenu bori s tujci. Nič čudnega torej, da si ne zna pomagati Abdul Hamid. Morebiti bi še dovolil, ali Arabi mu preti, da bo vse razodel svetu, kar mu je dopisaval sultan. Sploh pa so zahteve Angležev, uže večkrat poudarjene na tem mestu, take, da turško posredovanje mora pasti v vodo. Teh zahtev jedino le Avstrijsko-Ogerska s kraja nij bila hotela potrditi, a po tem se je premislila in prepustila tudi ona vso egiptovsko stvar Angležem. Pravijo za to, da bi pozneje tudi Angleška ne delala napotje, kadar bi hotela Avstrija anektirati Bosno. — Novica, da so Angleži zasedli sueški kanal, vzbudila je veliko jezo v nemških in laških časopisih in čim bolj veselijo se angleški listi, tem ostrejšje pišejo nemški. Posebno „Kölnische Zeitung“, ki pravi: „Ako vevlasti pusté, da jedna sama vlast zavečati to, kar je najbolj mejnarodno na svetu, namreč cesto narodov, po tem je Evropa v resnici življenja sit starček, ki ga sme vsak šolarček cukati za brado“.

Dopisi.

Iz Ptujca 6. avgusta [Izv. dop.] Kadar naši poslanci pri vladi potrkajo ter poprosijo za izvršenje ravnopravnosti, odgovarja se jim od nasprotne stranke, da mi nimamo tacihi močij, koje bi bile slovenščine v govoru in pisavi popolnem zmožne. A mi imamo tacihi močij dovolj, vlada naj samo skrbi, da se v slovenskih pokrajinah nastavijo našinci. Žal, da tega storiti neče.

Pri tukajšnji sodnji je razpisana služba pristava. Kakor čujemo, je več kompetentov, mej temi tudi zdaj gori v Nemcih službujoč Slovenec. Ta mož bi raje služboval mej svojim narodom in je tudi v pisavi naščine popolnem zmožen, zato je kompetiral semkaj. Vender, kakor čujemo, je malo nade, da bi se mu posrečilo priti v svojo domovino, kajti gg. Waser in Heinricher sta pri ministerstvu primo loco predložila sicer Slovenca po rodu, a kakor čujemo, zelo zagrizenega nemškutarja, koji v pisavi slovenščine nij zmožen in kateri uže itak službuje na Slovenskem. No, mi se gospodu pravosodnemu ministru prav lepo zahvalimo za take može. Najprvo nas je gospod minister obdaril s sodaikom, koji je

sicer, kakor uže čestokrat omenjeno, jako marljiv in talentiran mož, a o slovenskem uradovanji neče ničesa vedeti. Slovenskih tiskovin še do denes nimamo! Imamo pa še dva gospoda, koja oba dva v pisavi slovenščine prav nič zmožna nijsta, da, še celo v govoru se jima trda godi! Tisti pa, koji so slovenščine popolnem zmožni, nimajo niti malega veselja, svojemu narodu v njega jeziku uradovati! Mi mislimo, da bi se pri imenovanji uradnikov na vsak način moral ozir jemati tudi na zmožnost jezika, katerega govori narod in katerega bi moral uradnik znati popolnem, kajti samo kvalificiranje znanja jezika je nič. Mi se nadejamo, da bode ministerstvo nam pravično ter nastavilo tu tacega moža, kateri našemu jeziku barem sovražen nij, kakršnih imamo žalibog pri našej sodnji lepo število.

Iz Osilnice 4. avgusta. [Izv. dop.] Novi župan Turk v Dragi prizadeva si izpolniti njemu od strani občine naloženo nalogo in ta je, v Dragi zopet vpeljati pouk v slovenskem jeziku, kar se zdaj uže nekoliko časa ne godi. Da je izginil slovenski pouk v šoli v Dragi, temu kriv je kneza Auersperga gozdarski nadzornik, ki čuje na ime Reininger. Mož rodod „Deutschböhme“ prišel je pred leti s svojim v malo culico zavitim premoženjem v naše kraje. S prva nij se briga za šolo, zdaj ko si je opomogel, ko si je našel slovenskih žuljev in ko se baha s tisočaki, kojih se je nasrkal mej nami, zdaj prevzela ga je ošabnost, zdaj hoče nam ponemčiti šolo. A to se mu ne bode posrečilo, kajti narod tu bivajoč, je slovenski, tedaj mora tudi šola biti slovenska. Ako pa hoče Reininger s svojima privržencama Reishlof in Muhizom, ki sta po rodu Slovenca in doslej tudi po mišljenji bila Slovenca, a zdaj se prelevila v nemčurja, imeti nemško šolo, naj prodajo svoje otroke zloglasnemu nemškemu „Schulvereinu“, tisti ima neki dovolj grošev za take ljudi.

Gospodu Reiningerju bi svetovali, naj pusti vse daljne sitnobe zaradi šole v Dragi, sicer ga bode demo pretipali malo bolj na drobno. Za denes le toliko, gospodine Geininger, da, ako mislite, da bode s šolo in s poukom v šoli tako ravnali, kakor s kneževim gozdom, se motite močno!

Iz Gornjega Grada 5. avgusta [Izv. dop.] Ravno kar čital sem v Vašem listu dopis iz Mozirja, v katerem se prav dobro opisuje gornjesavinska tri peresna deteljica nemške kulture. Ne morete si misliti, kako veseli so bili tukajšnji vrli tržani nad tem dopisom, po katerem se po slovenskem svetu zvé, kdo hoče mej nami delati razpor. Smeha vredna sta neznatna kramarčka, ki mej figami in rožiči hočeta prodajati tudi nemško kulturo, kakor tudi učiteljček, katerega so uže podili od hiše do hiše in je zdaj postal apostol nemškega „Schulvereina“. Ker za namene teh gospodov v savinskeji dolini nij prostora, bi jim svetoval, naj gredo tja, kjer rase poper, za pot jim uže plača nemški „Schulverein“ nekoliko grošev, ki tej trojici itak ne bodo

na ognjišči, malomarno poslušaje veselo čvrljanje okolo mene sedeče razdrtske „jeneusse dorée“ ...

Ko sem se drugi dan skopal izmej žimnic, bil je moj gospodar Hinko uže davno črez hrib in dol za svojimi opravili in jaz zadel sem svojo potno torbo ter meril gladko državno cesto proti Senožečam. Tu so me pločnate s korci obložene strehe spomnile, kako globoko sem uže na — jugu, in baš sem se hotel uglobiti v razmotrivanje karakteristično promenljive oblike, ki, prikladne klimatičnim razmeram, rabijo človeku pri pokrivanji — hiše in glave: visoko gori na severu, kjer gospodari večni sneg, imajo poslopja strme, ostno-slemne strehe in na človeški glavi štuli se kosmata kučma, v tem ko, čem dalje se gre proti jugu, tem nižji — koli na hišah toli na glavah — so krovi, ki se naposled doli ob polumerniku popolnem razpločijo, ... kar me doletí bridka vest o preranej smrti slavnega hrvatskega pesnika in romanopisca — Avgusta Šenoe ... „In zdaj še ti!“ zaječal sem, kakor Boris Miran za Jurčičem, ter se usel pod tankovejno beko ob potoku, kjer sem obžaloval bližnje brate

Hrvate zbog izgube tega nenadomestnega delavca na literarnem njihovem polji ...

Iz grenke moje bolesti me vzdrami poludansko zvonjenje, ki me je zavedlo nazaj v človeško družbo. Pri Mušiču, kamor me je bila zvabila vonjava pečene jančevine, usel sem se „incognito“ mej dva tam živeča znanca, ki pa me nijsta spoznala, dokler me nij ovadil — jezik, katerega človek sploh zamán obrača drugači, nego-li mu je prvotno bil vzrastel ob materinem mleku. Radostno smo kramljali pri čaši sladkega „refoška“ in napivaje blaženej, v morje minolisti ugreznenej mladosti, spominali se po šinej domovini razkropljenih sošolcev, za katere mi je rumeno-bradati Gradko obložil vso torbo z iskrenimi pozdravi, in ljubeznivo skozi jasne svoje naočnike gledajoč Hitko njim je prikimal z glavo. — Naposled klicale so vrla mi drugova pozivne dolžnosti od čaše, a jaz, ko sem obiskal še prijatelja Ivora, katerega sem, žal, naletel vsega obvezanega v postelji in ko sem si ogledal iz daljave razvaline starega senožeškega gradú in tamošnjo pivovarno od — znotraj, — krenil sem po strauskeji stezi nazaj proti Razdrtemu. Stopivšemu na vrh hriba iz mrač-

nega smrečja, razgrne se mi nenádejan, čarovit prizor: neposredno pred zavzetimi očmi stal je gorstasni velikan — Nanos, kateremu so se v tem bili razpršili sivi oblaki ob vzvišenem čelu, ves oblit z magično svetlobo intenzivne večerne zore. Ta divni, nepopislivi trenotek ne gine mi vse življenje iz spomina! V tem, ko so na temena góre površne pečine žarele v zlatej, rožnobojnej bliščebi, igrali so po njihovih sencah vijoličasti odsevi, in doli ob vznožji prostiral je tajni somrak prozorno-rjavo svoje pregrinjalo. Iz tihe doline pa, iz okajenih dimnikov so puh-teli višnjevi dimovi oblaki, pozgubljuje se lahno po mirnem večernem vzduhu. Zamaknen v čudoviti prikaz te seljanske slike, stal sem tam gori ter opazoval, kakó je polagoma umirala svetloba zlato-rujne zarje, kakó so se pomikale mrakove tenje vedno više in više navzgor in je naposled vso goro preprezal pajčolan jednakobojne temnine ...

Pozno v noč trajala je tisti večer na Hinkovem domu moja „valeta“ in rano drugo jutro, ko je še ondota „šranga“ horizontno ležala, odrinol sem z Razdrtega ob južnem vznožji Nanosa doli v lepo vipavsko dolino, v katerej so se mi razgrebali novi,

pretrgali žepov. Tam, kjer rase poper, bo g. Reibenschuh slobodno igral „kavalirja“. Kramarja Hrena bi pa jaz povabil na veselico 20. t. m., da vidi in sliši po tukajšnjih dijakih prirejeno igro „Nemški ne znajo“, kar mu bode gotovo na veliko korist, ker sam nemški ne zna.

Upajmo, da bode udeležba k tej veselici prav živahna, ker je čisti dohodek odločen za „Narodni Dom“. Ker ste zadnjič pisali nekaj o etimologiji imen, naj za kratek čas še povem, da poznam okrajnega šolskega nadzornika, ki se piše za Ambrožiča, a svoje ime izpeljava od „Armbrustschütze“. Po tem duševnem naporu se nikdo več ne bode čudil, ako dostavim, da imenovani gospod trdi, da je tisti izobražen, kdor zna nemški, — vsaj à la „Armbrustschütze“.

Domače stvari.

— (Jurčičeva slavnost.) Gospode, ki se hočejo udeležiti te slavnosti in reflektirajo na obed v Zatičini, še jedenkrat opozarjamo, da se denes in jutri in v četrtek oglašé pri gosp. Hugonu Turku in plačajo dotične deleže, ker se na take, ki se niso oglasili pravočasno, ne bode moglo ozira jemati. Obed se priredi le za naročene osebe.

— („Društvo tiskarjev, kamenopiscev in kamenotiskarjev za Kranjsko“) praznovalo bode letos svojo Gutenbergovo svečanost v Trstu 13. t. m. V to svrhu odpeljejo se društveniki in corpore prihodnjo soboto 12. t. m. z mešanim vlakom in se udeležé vkupno tudi v nedeljo 13. t. m. razstave v Trstu.

— (Slovesno blagoslovljenje nove zastave) tu bivajočega 26. pešpolka „veliki knez Michael“ vršilo se bode v soboto 26. avgusta. Spored slavnosti je sledeči: 25. avgusta zvečer svira vojaška godba po mestu. 26. avgusta zjutraj ob 5. uri budnica („reveille“) z godbo po mestu. Ob 9. uri pred gradom v Tivoli slovesna sv. maša in blagoslovljenje zastave v navzočnosti vsega polka v paradi. Pri neugodnem vremenu se vrši blagoslovljenje v cerkvi sv. Petra. Popoldne 26. avgusta na vrtu Kozlerjeve pivovarne veselica z godbo za moštvo polka (Mannschafts-fest.) Zvečer istega dne „bal paré“ v prostorih kazine.

— (Iz Gleichenberga) se nam piše v 7. dan t. m.: Do denes štejejo v tukajšnjih toplicah 3295 obiskovalcev, posebno mnogo Hrvatov in drugih Slovanov. Izmej Slovencev omeniti je drž. poslanca g. Obreze in g. Hitija, župnika v Ustji pri Vipavi.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Paris 8. avgusta. Uradni list objavlja novi kabinet. Duclerc je ministerski prvosednik in minister vnanjih zadev. Ministerstvo stopilo bode denes z izjavo pred zbornico, da se glede vnanje politike ne veže na preteklost, da hoče mir in da bode v slučajih, ki bi utegnil kratiti

čas Francoske, takoj sklicalo parlament, da se posvetuje o potrebnih sredstvih in ukrepih.

Aleksandrija 8. avgusta. Kedive pozval je ministerstvo, naj izjavi pripravljenost vlade, da se vsi, ki so bili vsled požara in vstaje v Aleksandriji poškodovani, odškodujejo pravično in z ozirom na deželne razmere in sredstva.

Ischl 8. avgusta. Avstrijski cesar popelje se jutri zjutraj nemškemu cesarju do Ebensee nasproti, kjer bode prvo pozdravljenje. Potem odpotovanje naprej v Ischl.

Carigrad 8. avgusta. (Havasovo poročilo.) V včerajšnji seji konference izjavil je Said paša, da se Porta popolnem strinja z vsemi pogoji note poslanikov. (Identična nota 15. julija.) Turški pooblaščenec podpisal je dotični zapisnik. Said paša naznanil je tudi, da je proklamacija, v kateri se Arabi proglasi puntarjem, uže gotova in da se bode prestava brž ko ne predložila v četrtek.

Narodno-gospodarske stvari.

Kako stoji z vipavskim sadjerejskim društvom?

V 171. številki „Slov. Naroda“ t. l. izraža velečastiti gospod župnik J. Žmavc želje po sadjerejskem društvu za hribovske kraje marenberske, Slovenskih gor in drugod.

Mnogim čitateljem „Slov. Naroda“ in morda gospodu Žmavcu samemu je znano, da se snuje na Notranjskem takozvano vipavsko sadjerejsko društvo. Namen tega društva je bil v „Novicah“ leta 1880 pojasnjen, ne manj pa tudi v „Novicah“ leta 1881., v katerih so — v številki 255. in 266. — objavljena od visoke deželne vlade dne 7. julija 1881 potrjena društvena pravila.

Namen društva bil bi s kratka ta-le: Kakor ima društvo sv. Mohora svojo lastno tiskarno, iz katere se vsako leto kaj lepo števalo lepih in koristnih knjig mej slovensko ljudstvo proti temu razdeli, da plača vsak ud društva na leto po jeden forint: tako naj bi imelo tudi sadjerejsko društvo vipavsko svoji dve drevesnici, veliko v ostrem Podnebju na Pivki, manjšo v milem podnebju vipavskem, iz katerih bi potem dobivali udje društva vsako leto vsaj po deset lepih, krepkih sadnih dreves, to jedino le proti plačilu jednega forinta na leto.

Ustanovitev takega društva bila je vseh skoraj slehernemu sadjerejcu ali sploh kmetovalcu na Notranjskem toliko, da je zanimanje zato občno postalo, tako sicer, da se je pri razgovoru o osnovanju „okrajnega c. kr. kmetijskega društva postojinskega“ reklo, da se mora najprej „vipavsko sadjerejsko društvo“ osnovati, katerega ud bi moral vsak ud „okrajnega društva“ ob enem biti, in da se je mene, kakor začasnega predstojnika „vipavskega sadjerejskega društva“ pri vsakej priliki vprašalo: „Kaj je z vašim društvom, kedaj pričnete delati?“

Da bi vsem p. n. povpraševalcem ob enem odgovoril, poslal sem v št. 31. lanskim „Novic“ pod naslovom „kako stoji z vipavskim sadjerejskim društvom?“ sledeče pojasnilo:

Da za to društvo zanimajoči se gospodje kmetovalci zvedo, pri čem da smo, počastim se, jim sledeče pojasnilo podati:

Slavna c. kr. deželna vlada je z odlokom od 7. julija 1881 društvena pravila potrdila. Zdaj gre

pred vsem skrb za to, da se za potrebni dve drevesnici, namreč za jedno veliko za severnejše ude društva namenjeno, na Razdrtem, na Pivki, in za drugo, manjšo za južnejše ude — Vipavce, Primorce, Vremce — namenjeno, na Lozicah v Vipavi, denar dobi. Svet za drevesnici se bode ali kupil, gotovejša pa le v najem vzel. Skrb gre zdaj tudi za to, da se za tri- ali štiriletno plačo društvenega vrtnarja in pa za tri- ali štiriletno režijo društva sploh potrebni denar dobi, kajti tega ne more nihče zahtevati, da bi udje društva tri ali štiri leta — to je za toliko let, dokler prvo za oddaja je namenjeno ali proračunjeno drevje ne dorase — po jeden forint na leto plačevali, da bi pa za to ne dobili niti jednega drevesca. Kakor hitro bode za vse to denar preskrbljen, to je v prvi vrsti pri slav. c. kr. kmetijskem ministerstvu in pa znabiti, da še kje drugod, pričelo se bode nabirati udov, pričela se bode društvena delavnost. Udje plačevali bodo po 1 gld. pristopnine za društveno diplomu, za tisk društvenih pravil, za društvene tiskovine sploh, potem pa toliko let nič, dokler se ne bode pričelo delti sadno drevje iz drevesnic.

Po pričetku razdeljevanja dreves plačal bode vsak ud po 1 gld. na leto in za ta znesek dobil bode vsako leto vsaj 10 lepih, krepkih, plemenitih sadnih dreves iz društvene drevesnice.

Od takrat, ko sem to pojasnilo objavil, do denes preteklo je ravno jedno leto, in v sebi čutim dolžnost, čitateljem objaviti, kaj se je mej tem časom zgodilo.

Naprej vložil sem pri našem deželnem zboru po gospodu dr. Vošnjaku prošnjo za denarno podporo društvu. Prosil sem, da bi slavni deželni zbor vipavskemu sadjerejskemu društvu skozi štiri leta podporo letnih 400 gld. — skupaj 1600 gld. — ali pa vsaj nižji znesek privolil. Slavni deželni zbor nij nič, gladko nič, privolil, zakaj? ne vem.

Na to poslal sem jednako prošnjo do centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, da bi jo on priporočil ter predložil visocemu c. kr. kmetijskemu ministerstvu. Ob enem sem pa tudi slavni centralni odbor poprosil, da bi on sam za tisk pravil, matičnih tiskovin, za koleke, prestavo pravil v nemški jezik itd. iz od visocega c. kr. kmetijskega ministerstva društvu vsako leto podeljene subvencije za povzdigo sadjereje kaj odločiti blagovolil. Slavni centralni odbor je odgovoril, da tudi on nič ne dá, da bode pa prošnjo, krepko priporočeno, visocemu c. kr. kmetijskemu ministerstvu odposlal, ako se zavežem koleke in nemško prestavo pravil plačati sam. Zavezal sem se, prošnja za štiriletno subvencijo po 400 gld. in za brezplačno vsakoletno podeljenje divjakov iz c. kr. gozdarskih sejalnic v Gorici ali Ljubljani, odšla je dobro potrta vis. c. k. kmetijskemu ministerstvu. Ker predo dobro znam, da prava beseda, na pravem mestu govorjena, navadno dosti izda, nijsem zamudil, priporočati se dvema našim gospodom državnih poslancev prav gorko, naj blagovolita na Dunaji pri najmerodajnejših gospodih vis. c. kr. kmetijskega ministerstva potegniti se za prošnjo. Oba gospoda obljubila sta mi ter izpolnila to ljubav.

Čez mučno dolgo časa pride od visocega c. kr. kmet. ministersva odlok, da je voljno, „vipavsko sadjerejsko društvo“ podpirati, pa naznani naj se mu prej, se je li društvo uže konstituiralo, kje in koliko udov, kje in kako veliko drevesnico ima. Odgovoril sem na to, da se društvo še nij konstituiralo, udov še nij nabiralo, drevesnic še ne osnovalo in to vse, samo zaradi tega ne, ker nijmamo

dozdaj neznani kraji. Na desno štrlé strme vijoličasto sive pečine, obraščene tu in tam z rujavolistnim gnelčjem, izmej katerega šumevajo bistri vrelci; na levo globoko pod mano zeva razorna udrtna, ki se proti zapadu vedno bolj razširja, in na jugu onstran te udrte soteske dvigajo se raznoteri s temnim smerečjem prepreženi hribi, po katerih so žvenkljali s skladno glasnimi svojimi zvonci pisane črede ovác. Cesta, vijoča se v mičnih ovinkih mej pritlikovim, drobnovejnim maklenjem, nagiblje se vedno bolj navzdol in me pripelje pri — Lozicah v prijazno dolino. — Ondu sem zavil k vrlemu rodoljubu, g. Žvanutu, kjer sem se ob zlatej vinske kaplji okrepečal za daljno pot.

In ko sem malomarno, v slastne misli zmotan korakal po belej cesti, vjame se mi pogled v nekež čudno zvitej rastlini, raztezajočej se v dolzih vrstah mej njivnimi ogóni; radoveden stopim bliže in začuden spoznam staro svojo prijateljico, plemenito — vinsko trto. Ginen zapojem s Podgorskim:

„Zdrava bodi, draga trta,
Necenljivi dar nebes;
Kras gorice, slava vrta,
Zemlji najsvetejši les!“

Dospevši v Šent Vid, ličen tržišč ob cesti v divnej vipavske dolini, obiščem iskrenega mi prijatelja Urka, ki me je vzprijel z radostnim pozdravom. Da sva pri čaši rujnega vipavca ponovila „ljubezen staro bratovsko“, temu se ne bode čudil, kdor pozna običaje gostoljubnosti slovenske; in vernemu svojemu pobratimu imam se zahvaliti na užitku jednega najkrasnejših večerov, ki je tudi vrlim Šentvidčanom ostal v prijetnem spominu.

Bilo je namreč nekaj dnij pred božičem, in sloveči šentvidski pevci imeli so isti večer pevske vaje v — cerkvi. . . Uglobljen v žalomile spomine na blaženo dobo nedolžnih otročjih let, ko sem v svetem strahu dvigal strmeče svoje oči k vzvišenim, v zlatih plaščih bliščečim se svetnikom, — vsedel sem se ondu in

„Svetotih mir je razlit po cerkvi
V zlatem blesku ves žrtvenik leskeče
„Večne luči“ svit tajno razsvetljuje
Božje svetišče“

kar se razlijejo s kora majestozni akordi smelo plavajoče latinske pesni, zibaje se po nočnej tihoti na vznešenih zvočnih valovih miloubranih orgelj . . .

Po okončanih vajah povabi prijatelj Urko pevce

na čašo vina in v širjem krogu posedli smo okolo mize. In tu se je razlegalo veselo petje, mej katerim sem slišal marsikatero novo, izvirno vipavsko-narodno pesen. Ko so se pevcem posušila grla, predlaga šegavi Urko, da bi si izvolili „stoloravnatelja“, katera čast je mene — doletela. Imenovaje prijatelja Urka „fiškalom“, zasučem, dotle sem in tja švigajoče, razgovore v tir redne konverzacije, in ker vrli naši šentvidčani nijso bili večji temu običaju, imel je dragi moj fiškal mnogo posla z diktiranjem kaznij z neopranim jezikom govorečim gostom: dokler se nij statuiralo par tehtnih vzgledov, nij bilo moči vzdržavati v roki vajeti parlamentarnega občevarja. Ali, ko so si možje namazali jezike z vipavske trte sokom, bili so prosvetljeni in govorili so navdušeno kakor — apostoli na binkoštno nedeljo . . . Koliko časa bi bili sploh še skupaj sedeli, ko bi nas ne bili razpodili kričavi — petelini, ne vem; toda, ko so si drugo jutro šentvidski prijatelji drgnili zaspane oči, ugibaje, da-li je bila vsa ta zabava le — sanja, nesel sem jaz nemirno svoje, z otožnostjo napojeno srcé, kateremu, kakor vidim, tudi v vinu ne najdem tešila — dalje proti — Vipavi.

nič novcev v roki. Zagotovil sem pa tudi, da se bode društvo takoj konstituiralo, kaj svojo delavnost pričelo, kakor hitro bode osigurana subvencija. Prošnja šla je tako, po slavnem centralnem odboru c. kr. kmetijske družbe dobro podprta, zopet na Dunaj.

No, dne 20. julija je c. kr. kmetijsko ministertvo prošnjo s tem rešilo, da je reklo, da nijma nič proti temu, ako se „vipavskemu sadjerejskemu društvu“ iz za leto 1882. kranjske kmetijske družbi v namen povzdige rastlinoreje podeljene subvencije (500 gld.) po faktu konstituiranju društva, odstopi 100 gld. Slavni centralni odbor c. kr. družbe v Ljubljani pa še teh 100 gld. dal nij, češ, da društvo še nij konstituirano, da je podpiranje vrstov ljudskih šol za zdaj najnujnejše, kakor pa sadjerejsko društvo itd. Tako stoji torej danes zadeva z „vipavskim sadjerejskim društvom“. Ali je to stanje žalostno ali veselo, o tem sklepajo naj čitatelji sami.

Zadeva pa nij še zaradi tega do konca dovedena, še bodemo kovali železo, osobito, ker se mi je po gospodu Žmavcu zopet segrelo in razžarilo. Dalje v jednem bodočih listov.

R. Dolenc.

Javna zahvala.

Podpisani odbor šteje si v prijetno dolžnost, iskreno zahvaliti se vrlim domoljubkam brezovskim za v obilnej meri poklonjene šopke ter prekrasni venec s trakom, kojega blagovolile so pripeti Sokolovej zastavi preteklo nedeljo dne 6. t. m. o priliki udeležbe pri veselici na Brezovici v prid „Narodnemu Domu“. — Zahvaliti se nam je dalje g. Val. Telbanu in g. cand. jur. Kavčniku za njihov trud in vseobčno skrb, koja obračala sta do nas in osobito do našega društva, a nič menj zahvale izreči pa se čutimo dolžne tudi milostivej gospej Ivanki Zupančičevej, katera je nepričakovano iznenadila „Sokola“ pri odhodu iz Ljubljane s tem, da ga je, gredečega mimo hiše, obsula s stoterimi šopki ter po tem potu javno objavila svojo simpatijo in naklonjenost napram društvu „Sokolu“. — Čutimo se tedaj v istini dolžne, vsem skupaj še jeden pot izreči iskreno svojo zahvalo, ter jim kličemo presrečni „Živio“ in „Na zdravje!“

V Ljubljani, dne 7. avgusta 1882.

Odbor „Sokola“.

Vabilo

narodnej slavnosti, katera se bode v spomin pokojnega slovenskega pesnika in pisatelja

JOSIPA JURČIČA

15. avgusta 1882. l. vršila na Muljavi in v Zatičini.

PROGRAM:

- I. Slavnostni gostje, pevski zbor ljubljanske čitalnice, „Sokol“ in mestna godba se zberó v Ljubljani na cesarja Jožefa trgu pred staro hranilnico, od koder se točno ob 1/2 5. uri zjutraj za Gradom odpeljejo na dolensko cesto.
- II. V Šmariji se Ljubljančanom pridruži šmarijsko gasilno društvo s svojim načelnikom g. županom V. Ogorélcem.
- III. Ob 1/2 7. uri zjrtrek pri g. županu Fr. Koščaku na Gresupljem.
- IV. Točno ob 1/2 8. uri odhod po novej cesti čez Krko na Muljavo.
- V. Slavnost na Muljavi:

1. Ob 10. uri vélika péta maša, katero služi s pomočjo domačih gg. duhovnikov ces. kr. profesor in Alojzjeviški vodja g. T. Zupan.

Pri maši poje pevski zbor ljubljanske čitalnice.

2. Odkritje spominske plošče na Jurčičevem domu.

Slavnostni govor govori g. notar Janko Kersnik.

Pevci po govoru zapojó Jenkovo „Molitev“.

VI. Po svečanosti odhod v Zatičino, kjer bode obed ob 1. uri. Po obedu narodna veselica, pri kateri pojó pevci, telovadi „Sokol“ ter gode godba 18 mož.

VII. Ob 6. uri odhod v Višnjo Goro.

Pod mestom stopi vse društvo z voz ter gre peš z godbo in petjem skozi mesto.

VIII. Zvečer mal počitek pri Koščaku na Gresupljem.

Opomnja. Ob neugodnem vremenu odkrije se spominska plošča brez posebne slovesnosti.

K obilnej udeležbi vabi podpisani odbor vse domoljube in vsa narodna društva.

Želeti je, da bi se narodna društva udeležila slavnosti in corpore s svojimi zastavami, ali pa da bi poslala vsaj svoje deputacije.

V Ljubljani, v 8. dan avgusta 1882.

Slavnostni odbor.

Dunajska borza

dné 8. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	77 gld. 10 kr
Srebrna renta	77 „ 75 „
Zlata renta	95 „ 80 „
1860 državno pesojilo	130 „ 60 „

Tuji:

7. avgusta.

Pri Slonu: Braun z Dunaja. — Schott iz Trsta. — Lukalič iz Karlova. — Weiss z Dunaja.
Pri Malici: Grossmoneti iz Trsta. — Adolf iz Zagreba. — Einthl z Dunaja. — Erker iz Kočevja. — Müller iz Pulja.
Pri avstrijskem cesarji: Stopec iz Vrhnike. — Grile iz Vača. — Schuster iz Gradača. — Tomšič iz Dolenjskega. — Spacapan iz Gorice.

Malinovec

prve vrste, iz najboljših štajerskih gorskih malin, ki tudi prijetno diši, 1 kilo 80 kr., 1/2 kilo 40 kr., razpošilja lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani, Mestni trg št. 4. (498—3)

Akcije narodne banke	827 „ — „
Kreditne akcije	322 „ — „
London	119 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 51 „
C. kr. cekini	5 „ 64 „
Državne marke	58 „ 55 „
4% državne srečke iz l. 1854	120 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	172 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95 „ 50 „
Ogrska zlata renta 6%	119 „ 95 „
„ 4%	88 „ 30 „
„ papirna renta 5%	87 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	114 „ — „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99 „ 60 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106 „ — „
Kreditne srečke	100 gld. 178 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ 75 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 120 „ 75 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	222 „ 75 „

Odprla se je gostilna.

Podpisani naznanja slav. p. n. občinstvu, da je odprl novo gostilno pri savskem mostu na mitnici pri Črnučah, kjer je tudi v nadstropji velik salon na razpolaganje; postregel bode z okusnimi jedili in dobro pijačo. Priporoča se s spoštovanjem

(503—2)

Miha Knez.

Učenec,

star 14—16 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzprejme se v pouk v prodajalnici z mešanim blagom v trgu blizu Ljubljane. — Več pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

(497—3)

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprieni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepilno zdravilnih zelišč jako skrbno, vpliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetji, bljevanju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodci, pri prenapolnjenji želodca z jedmi, zastinjenji, krvnem natoku, hemeroidih, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled močenja prebave); isti oživlja vso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu dá zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvršnega vpliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

Čutim se dolžnega, da Vam izrečem najboljšo zahvalo. Za februarja uže boleham na želodčne bolečine, zjedinjeno z neapetitnostjo in brezmiernimi nočmi. Obiskal s m uže mnogo zdravnikov brez uspeha. Le po moči „dr. Rosovega zdravilnega balzama“ sem zopet opomogel, vplival je čudovito. Vsi moji znanci v tem kraju morejo to pričati in se čudijo nad mojim apetitom. Do zdaj sem si naročil tretjo steklenico pri gospodu Neusteinu v Pankengasse. Prosim Vas, da to moje spričalo po resnici objavite. Se jedenkrat presrečno zahvalo.

Spoštovanjem

Peter Springer,

vrtar v Gorenjem Sv. Vidu pri Dunaji, Auerhofgasse 2.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, na povsodi izrečno dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarn E. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno dr. Rosovega zdravilnega balzama.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—2.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Jos. Svoboda, lekar; J. pl. Trnkoczy, lekar. V Novem mestu: Dom. R. zoll, lekar. V Kameniku: Jos. Močnik, lekar. V Kranji: K. Šavnik, lekar.

Vse lekarnе in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črni tur; zoper zanohtnico ali tekočevanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morskost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoč se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V ikatljicah po 25 in 35 kr.

(142—11)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

Zaloga najboljših

mineralnih vodá.

Carinthia 20 kr., Franc-Josipova 26 kr., Friedrichs-Haller 35 kr., Giesshübler 35 kr., Gleichenberg 25 kr., Haller Jodwasser 35 kr., Karlsbader Mühlbrunnen 40 kr., Kron-dorfer 26 kr., Marienbader Kreuzbrunnen 35 kr., Pre-blauer 20 kr., Rákoczy 22 kr., Selters 30 kr.

Naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju kupila. (451—5)